

Aan de gemeenteraad van Horst aan de Maas
Wilhelminaplein 6
5961 ES Horst

Horst, 4-3-'11

Betreft: Bericht inzake behandeling Burgerinitiatief op 15 maart 2011

Geachte gemeenteraad,

Op 15 maart a.s. wordt ons burgerinitiatief "Gezondheid EERST!" door uw raad in behandeling genomen. Centraal in ons Burgerinitiatief staan de gezondheidseffecten van het Nieuw Gemengd Bedrijf, dat zich – samen met andere grootschalige intensieve veehouderijen (denk aan Kalvermesterij Klopman en de uitbreiding van Hagens) – vestigt in LOG Witveldweg, evenals initiatieven als Klevar in Sevenum, Ashorst in Veld Oostenrijk en Willems in America.

Met betrekking tot LOG Witveldweg stellen wij in ons Burgerinitiatief dat we willen komen tot een herziening van het besluit over de gebiedsvisie LOG Witveldweg van 12 februari 2008, waarbij nadrukkelijk gekeken wordt naar te nemen maatregelen om de (mogelijke) effecten van de te realiseren bedrijven op de gezondheid van de burgers in en nabij het LOG Witveldweg uit te sluiten. Bij de totstandkoming van het besluit over de gebiedsvisie LOG Witveldweg heeft het rapport "Nieuw Gemengd Bedrijf Duurzaam en innovatief?" van Blonk Milieu Advies een belangrijke rol gespeeld. Inmiddels zijn er – naast voortschrijdend inzicht ten aanzien van gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij op de omgeving – nieuwe inzichten met betrekking tot de intensieve veehouderij als gevolg van toekomstige ontwikkelingen. Deze zijn van invloed op – bijvoorbeeld de beoordeling van de milieuaspecten van het Nieuw Gemengd Bedrijf. Dat is de directe aanleiding voor deze brief.

Bij een eventuele herziening van de gebiedsvisie LOG Witveldweg zijn niet alleen de gezondheidseffecten van belang, zoals die vastgesteld zullen worden in het landelijk onderzoek, waarvan de resultaten waarschijnlijk in het najaar bekend zullen worden. Milieueffecten blijven evenzeer een belangrijk aandachtspunt. In dat opzicht lijkt het ons van belang, dat de gemeenteraad vaststelt of de toentertijd vastgestelde gebiedsvisie, gebaseerd op het rapport van Blonk Milieu Advies, nog steeds actueel is. Wij hebben goede gronden om aan te nemen, dat dit niet meer het geval is. Wij baseren onze mening daarbij op een schrijven van Blonk Milieu Advies (BMA) van 3 januari 2011 naar aanleiding van vragen van Mr. Wösten aan BMA (zie bijlage). Meer concreet doelen wij op de volgende passage: "Uw suggestie dat de dierrechten op termijn verdwijnen is een duidelijk voorbeeld van een ontwikkeling die de duurzaamheidsbeoordeling zou kunnen veranderen. Indien het aantal varkens en kippen weer kan toenemen in Nederland dan bestaat er inderdaad het risico dat dit bedrijf additioneel is t.o.v. de overige veehouderij in Nederland. Overigens verandert in een dergelijke situatie ook de referentie. In de referentie situatie is het dan ook aannemelijk dat de dieren aantallen weer zullen groeien. In dat geval zal de referentie dus ook opnieuw gedefinieerd moeten worden. Het NGB zal dan beoordeeld moeten worden t.o.v. deze nieuwe referentie. Daarin zou het wel of niet staken van de 4 'oude' pluimveelocaties moeten worden meegewogen". Wij willen u er op wijzen, dat u zich dient te realiseren dat (juridische) procedures, vergelijkbaar met de te verwachten procedures met betrekking tot het NGB, gemiddeld zo'n drie jaar in beslag nemen.

In 2015 zal het dierrechtensysteem opgeheven worden. Dan speelt de situatie, zoals Blonk Milieu Advies die stelt, terwijl juist in dat jaar het NGB – indien het bedrijf door de verschillende rechtsprekende gremia in het gelijk gesteld zou worden – kunnen gaan bouwen. Daar zou de raad volgens de vereniging rekening mee moeten houden.

Naar aanleiding van de reactie van BMA verzoeken wij u deze gegevens te betrekken bij uw beraadslagingen met betrekking tot ons Burgerinitiatief. Graag zijn wij bereid – waar nodig – een en ander toe te lichten.

Tenslotte wijzen wij u op de motie, die de Tweede Kamer heeft aangenomen om te komen tot een bouwstop met betrekking tot Megastallen. Wij zijn van mening dat de raad dit ook mee dient te nemen in haar overwegingen bij de behandeling van het burgerinitiatief. In dat kader is het wellicht van belang op te merken dat wethouder Litjens naar aanleiding van het aannemen van deze motie in de Tweede Kamer heeft aangegeven dat het van belang is om het begrip “megastal” nader te definiëren. Hij noemde daarbij onder andere als eventueel te hanteren criterium bij het definiëren van megastallen het aantal dieren. Volgens ons zal een stal met 1,3 miljoen kippen en 35.000 varkens – hoe de definitie straks ook zal zijn – op dit punt zeker voldoen aan de te formuleren definitie!

Met vriendelijke groeten,

André Vollenberg
(voorzitter Behoud de Parel)

CC: het college van B&W van de gemeente Horst aan de Maas

Bijlag 1:

Vragen van Mr Wösten aan Blonk Milieu Advies

Geachte heer Kool, heer Blonk,

Ik heb met zowel de heer Kool als mevrouw van Eijck contact gehad over uw NGB-rapport. Zoals u wellicht hebt meegekregen, heb ik wat vragen over het rapport. Ik leg ze u voor.

Ik treed op namens omwonenden in de bestuursrechtprocedures. Hun belang hierbij is dat uw rapport nogal wat ruimte geeft om het NGB- plan de suggestie van relatief diervriendelijk, milieubewust, duurzaam en innovatief te geven. En daar is naar mijn oordeel stevig op af te dingen. Wat betreft mijn achtergrond: ik treed inmiddels meer dan 10 jaar op in milieubesluitvorming rond veehouderij.

Wat betreft de beoordeling van dierenwelzijn: Van de meetlat duurzame veehouderij voert u het puntensysteem van het onderdeel dierenwelzijn op. U concludeert dat de beoogde bedrijfsvoering er relatief gunstig uitsteekt. U noemt niet of nauwelijks dat de meetlat zich beperkt tot de reguliere intensieve veehouderij. Daarmee ontstaat een scheef beeld. Elders erkent u dat het initiatief zich niet onderscheidt van de reguliere nieuwvestiging veehouderij. Voor zowel de varkens- als de kippenhouderij geldt dat op vrijwel alle punten de reguliere werkwijze wordt toegepast. Er wordt vervolgens enige tamtam gemaakt over het gegeven dat de dieren ter plaatse worden geslacht, en dus vervoer wordt vermeden. Afwezigheid van diertransport mag dan een gunstig gegeven genoemd worden. Maar dat kan natuurlijk enkel worden gewogen in de totale bedrijfsvoering. Een totaalweging ontbreekt.

Verder geldt dat u aanneemt dat op landelijk niveau met het NGB milieutechnisch geen verslechtering optreedt. U gaat volgens mij voorbij aan 2 belangrijke aspecten.

1. De productie van veevoer en de afvoer van de mest/digestaat (nutriënten: fosfaten/nitraten): het is en blijft geen gesloten kringloop, ook niet als mest wordt vergist. Daarnaast gaat u voorbij aan het gegeven dat vleesproductie een relatief inefficiënte wijze van voedselproductie moet heten. En voorts geldt dat NL het meeste vlees exporteert.

2. Per 2015 dreigen de aantallen dieren weer te mogen toenemen (zie meststoffenwet, art. 77). U spreekt over dierrechten, waar die binnenkort mogelijk niet meer bestaan. Daarmee bestaat een grote kans dat dit bedrijf niet in de plaats komt van bestaande bedrijven, maar additioneel wordt toegevoegd. Anders gezegd: het staken van de 4 genoemde pluimveelocaties is alles behalve zeker. En als ze worden opgeheven, dan staat nog niet vast dat landelijk het aantal dieren niet toeneemt. Kortom, de landelijke toets wordt door u te gunstig voorgesteld.

U weet ongetwijfeld dat ambtenaren en misschien een enkele politicus dit rapport doorleest/-bladert, met beperkte kennis en inzicht. E.e.a. geeft mij de indruk dat u een 'voor elk wat wils'-rapport heeft opgesteld. Ik wil u met die kwalificatie niet diskwalificeren. Ik tracht mij enkel duidelijk uit te drukken. Ik tracht begrip te krijgen voor uw werkwijze, en verneem graag uw reactie op hetgeen ik heb gesteld. Zijn er zaken die ik volgens u over het hoofd zie, die mijn indruk weerleggen?

Volledigheidshalve voeg ik de door mij opgestelde zienswijzen bij. Dat geeft u wellicht enig inzicht in mijn redeneerwijze.

Ik realiseer mij natuurlijk dat u een ander vak uitoefent dan ik. En uw vak een andere uitdruktingsvorm vergt dan mijn vak. Maar de feiten en de daar uit te trekken conclusies zullen toch in grote lijnen dezelfde moeten zijn. Ik ben benieuwd of een en ander dichterbij elkaar is te brengen. Ik hoor graag.

Bijlage 2:

Reactie Blonk Milieu Advies op de vragen van dhr. Wösten over het BMA-rapport : *Nieuw Gemengd Bedrijf Duurzaam en innovatief?*

Anton Kool en Hans Blonk, 3 januari 2011

Algemeen:

Referentiekader

Een aantal vragen/opmerkingen zijn terug te voeren op de gekozen referentie van de studie, nl. de gangbare intensieve veehouderij in Nederland. De duurzaamheidsanalyse van het Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB) is een analyse van 1 specifiek project binnen de intensieve veehouderij. Bij een dergelijke analyse dient een referentiekader gekozen te worden. Bewust is ervoor gekozen om NGB met de gangbare intensieve veehouderij in Nederland te vergelijken. Vergelijking van NGB met andere veehouderijsystemen, zoals de biologische veehouderij, zou de vergelijking complexer maken omdat in de vergelijking ook verschillen tussen de intensieve veehouderij en andere veehouderijsystemen in z'n algemeenheid zouden gaan meespelen. Dan wordt een zuiver oordeel over het initiatief NGB moeilijker om te maken.

De vergelijking van de intensieve veehouderij met andere veehouderijsystemen op duurzaamheid is zeker een relevante kwestie. In deze studie is er echter bewust voor gekozen om die discussie buiten het rapport te houden. Dit is duidelijk aangegeven in de Evaluatie, Hoofdstuk 6, tweede punt van paragraaf 6.1: *‘Dit onderzoek beschrijft inzichten voor een specifiek bedrijf binnen de Nederlandse veehouderij. Het geeft geen inzicht over de duurzaamheid en innovativiteit van de Nederlandse intensieve veehouderij in z'n algemeenheid’.*

Geen status quo

Onze studie is najaar 2007 gestart en in het voorjaar / begin van de zomer 2008 afgerond. In de ruim twee jaar na afronding van het rapport kunnen er ontwikkelingen of nieuwe inzichten zijn die (delen van) de beoordeling kunnen beïnvloeden. Zo noemt u dat de dierrechten mogelijk worden afgeschaft. Verder zal er nu bijvoorbeeld meer ervaring zijn hoe de gangbare sector scoort op de Maatlat Duurzame Veehouderij. Indien er voldoende aanleiding is om te veronderstellen dat door dergelijke ontwikkelingen de beoordeling zou kunnen wijzigen dan moet overwogen worden om een update te maken van de duurzaamheidsanalyse.

Dierenwelzijn

Het thema dierenwelzijn is beoordeeld o.a. met de toen beschikbare Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV). Het klopt dat we in de beoordeling van de score van NGB op de MDV ons beperken tot een vergelijking met hoe de gangbare intensieve veehouderij op de MDV scoort. Dat heeft echter te maken met de afbakening en referentiekader die we in de studie hebben gedefinieerd. Dit is onder het kopje algemeen, bij *referentiekader* verder al toegelicht.

De beoordeling van het thema dierenwelzijn is genuanceerd en als zodanig beschreven in het rapport. Belangrijk is allereerst om in de communicatie over (de score op) dierenwelzijn, de varkens- en pluimveehouderij binnen NGB afzonderlijk te nemen. Omdat de opzet van beide deelsystemen sterk verschilt, beide systemen zich heel anders verhouden tot de gangbare sector en dientengevolge ook de score tussen de twee deelsystemen verschilt.

Over de varkenshouderij van NGB geven we aan dat de inrichting van de stallen ruim boven de normen van de MDV scoort. Tegelijkertijd constateren we dat het voldoen aan de normen van MDV niet onderscheidend is t.o.v. andere varkenshouderijbedrijven. Ook geven we duidelijk aan dat op enkele onderdelen van de MDV waar relatief veel punten te behalen zijn, juist géén punten worden behaald. Tenslotte geven we aan dat slechts een beperkte besparing van varkenstransport zal plaatsvinden. Al met al scoort de varkenshouderij van NGB daarmee neutraal tov de referentie (dit zit in de '0' in figuur 18 voor welzijn). Met andere woorden, het is niet duidelijk beter of slechter dan de gangbare varkenshouderij.

Het welzijn bij de pluimveehouderij in NGB is positief beoordeeld op de punten: beperking diertransport, hogere overlevingskansen van de kuikens en een diervriendelijkere doding van de kuikens. Het (ruimschoots) voldoen aan de criteria van de MDV konden we toentertijd niet vergelijken met de referentie omdat inzicht ontbrak hoe de gangbare pluimveesector op dat moment scoorde op de MDV. De sterke beperking van transport van levende kuikens, hogere overlevingskansen van de pas uitgekomen kuikens in de Patiostal en de diervriendelijkere doding zijn duidelijke punten waarop NGB zich positief onderscheidt t.o.v. de gangbare pluimveehouderij. Door deze positieve punten scoort de pluimveehouderij positief t.o.v. de referentie (dit zit in de '+' in figuur 18 voor welzijn). Overigens geven we expliciet in de rapportage aan dat de pluimveehouderij binnen NGB zich niet onderscheidt van de gangbare pluimveehouderij wat betreft het gebruik van snelgroeiende kuikenrassen.

Milieu

Uw opmerking dat NGB geen gesloten kringloop (wat betreft mest en nutriënten) creëert, klopt. Een gesloten kringloop creëren is echter een zeer lastige opgave. Het feit dat door de export van mest en nutriënten (naar gebieden waar behoefte is aan meststoffen) het overschot aan mest en nutriënten op de Nederlandse mestmarkt wordt verminderd is een belangrijke positieve stap in die richting. Immers, de verliezen die gepaard gaan met dat overschot worden verminderd.

Wat betreft uw opmerking over de inefficiëntie van vleesproductie kunnen we weer refereren aan de keuze van de referentie en afbakening van deze studie.

Dieraantallen

Uw suggestie dat de dierrechten op termijn verdwijnen is een duidelijk voorbeeld van een ontwikkeling die de duurzaamheidsbeoordeling zou kunnen veranderen. Indien het aantal varkens en kippen weer kan toenemen in Nederland dan bestaat er inderdaad het risico dat dit bedrijf additioneel is t.o.v. de overige veehouderij in Nederland. Overigens verandert in een dergelijke situatie ook de referentie. In de referentie situatie is het dan ook aannemelijk dat de dieraantallen weer zullen groeien. In dat geval zal de referentie dus ook opnieuw gedefinieerd moeten worden. Het NGB zal dan beoordeeld moeten worden t.o.v. deze nieuwe referentie. Daarin zou het wel of niet staken van de 4 'oude' pluimveelocaties moeten worden meegewogen.